

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetске Zveze

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 30 K na leto. —
Za inozemstvo 50 K.
Posamezne številke se prodajajo po 1 K.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Dvojna mera.

Največjo krivico, ki so jo povzročili belgrajski liberalci v družbi s slovenskimi liberalci slovenskemu in hrvatskemu ljudstvu je bila zamenjava kron v razmerju 4:1, to se pravi 4 krome za 1 dinar, dasi je imela krona veliko večjo vrednost kot pa eno četrtinko dinarja in jo ima še danes, kar se razvidi iz tega, da pri nas za eno krono dobijo to, kar v Srbiji šele za pol dinarja. Torej ima krona še danes precej višjo kupovalno vrednost kot pa četrtinka dinarja.

Ta liberalna ljubezen do nas pa se je pokazala šele sedaj v pravi luči, ko je vlada izdala ukaz, da se zamenjajo nič vredni in z ničemer kriti črnogorski perperji deloma v razmerju 1:1, deloma 1:2. Torej naša krona, ki je krita z velikanskimi državnimi gozdi, je po sodbi belgrajskih liberalnih pijavk vredna le eno četrtinko dinarja, črnogorski perper, ki ni nič drugega za sabo kot gole skale in kamenita polja, ta pa je vreden cel dinar, oziroma pol dinarja.

Krivico za krivico nam dele iz Belgrada, naši liberalci pa se navdušujejo za centralizem in naši samostojneži izjavljajo, da bodo podpirali vlado. In ta vlada je tista, ki nas hoče še bolj spraviti pod centralistični škorenj.

Naša zahteva pa se bo glasila vedno in vedno: Hočemo samoupravo Slovenije, hočemo biti svoji lastni gospodarji!

Ta naš klic ne bo prenehal, dokler ne zmagamo.

Slovenska Ljudska Stranka pa je poslala ministrskemu svetu in finančnemu ministru Stojanoviču sledečo brzojavko:

Kakor čujemo, se namerava izmenjati črnogorska edinica perper za dinarjem al pari odnosno v razmerju dve proti ena. Ugovarjamo proti neenakomernemu postopanju ter zahtevamo, da se v edinstveni državi postopa enako z obema edinicama, s perperjem in krono.

Svobodomiselna jeza.

»Jutro«, glasilo slovenskih svobodomiselnikov je silno ogorčeno, ker dušni pastirji po prižnicah priporočajo katoliško

časopisje in svare pred brezverskim in proticerkvenim tiskom.

Svobodomiselnec okrog »Jutra« se vidi, da o katekizmu ravno tako malo veče kot japonski cesar o »Jutru« in da imajo o dolžnostih dušnega pastirja ravno tako malo pojma kot liberalni finančni minister o potrebah slovenskega kmeta.

Zato hočemo gospode okrog »Jutra« nekoliko poučiti. V katekizmu je rečeno v vprašanju 351, da prva božja zapoved prepoveduje vse grehe zoper vero. In v vprašanju 352 beremo pod točko 6, da je greh proti veri tudi »branje in razširjanje veri sovražnih knjig, časnikov in spisov.«

Kateri pa so veri sovražni časniki? Očividno, da v prvi vrsti tisti, ki naravnost hujskajo na odpad od Cerkve, ki je edina čuvajka prave vere, kot to dela »Domovina«. Pa tudi vsak drugi list, ki izpodkopa ugled in vpliv veri in Cerkvi — recimo s tem, da biati duhovnike, brez katerih ni Cerkve, ne božje besede, ne sv. maše, ne zakramentov. Zakaj dokazano je, da povsod tam, kjer je vcepljeno sovraštvo do duhovnikov, niso dobri kristjani, pač pa velik del teh ljudi nič več ne hodi v cerkev ne k zakramentom.

Duhovnik kot dušni pastir je dolžan razlagati vernikom katekizem ter jih vedno opozarjati na dušne nevarnosti. In ker je tak časopis velika nevarnost, da se poton sovraštva do duhovnikov in Cerkve rziabi versko misljenje in življenje, bi duhovnik zamermil svojo dolžnost, ko ne bi teh načel razložil z mesta, kjer se razlaga krščanski nauk, namreč s prižnice. Tega duhovniku ne bo zabranilo ne »Jutro«, ne vlada, prav ničče, ker »Boga je treba bolj poslušati kot ljudi« in dušni pastir ima od Boga naloženo dolžnost, da svari ljudstvo pred dušnimi nevarnostimi.

»Jutro« se sklicuje pri tem, da so duhovniki od države plačani.

1. Duhovniška plača, ki jo daje država, je tako smolno nizka, da mnogi duhovniki stradajo drugi pa dolgo delajo. Ko bi morala država za vse to pisarniško delo, ki ga mora duhovnik opravljati za državo, posebne uradnike postaviti, bi morala samo v Sloveniji placati za te urade do 50 milijonov kron, medtem ko duhovnikom plača samo — dobra dva milijona. Torej država samo v Sloveniji od duhovnikov profitira najmanj 48 milijonov, za katere

ji duhovniki zastoj tlako delajo, medtem ko je vsaj ena četrtina uradništva po pisarnah, ki ga je preveč in ki ga država brezplačno preživlja. Mi se le čudimo, da duhovniki tako potrpežljivo prenašajo to državno tlako danes, ko država celo sprehede raznih svojih uslužbencev, kadar se gredo zračiti v inozemstvo, s tisoči plačuje.

2. Pa tudi če bi država duhovnike primerno plačevala za njihovo naporno in za državo veliko bolj koristno delo kot je delo raznih sijajno plačanih »državotvornih« ljudi, bi duhovnik nikdar ne vprašal gospodov okrog »Jutra«, pa tudi ne gospodov v naši belgrajski vladi, če sme na prižnici razlagati vprašanji 351 in 352 iz katekizma. Dolžnost do Boga in ljudstva je tako velika, da je ne odvaga cela Jugoslavija z ministri vred, toliko manj pa sedanja duhovnikova plača in svobodomiselna jeza okrog »Jutra«.

Se enkrat pa kličemo vsem Slovencem: Kdor vzame svojo vero zares, naj napove odločen boj svobodomiselnemu časopisju, ki je najbolj krivo grozne brezvernosti in npravne propalosti, ki sta se ponekod tako globoko vgnezdili.

Dova vlada.

Ministrski predsednik Vesnić, ki ni bil naš prijatelj, je s svojo vlado odstopil in novo vlado je sestavil radikalec Pašić, in sicer je vzel 6 ministrov iz demokratske (liberalne) stranke, 6 iz radikalne, 4 mesta so ostala prazna še za druge stranke, če bi se katera hotela pridružiti.

Tako je zdaj v vladi 11 Srbov, 1 Hrvat in 1 Slovenec. In še ta Slovenec dr. Kukovec pripada stranki, ki je dobila izmed 40 poslancev samo tri, torej se ne more reči, da zastopa Slovence. Samostojneži so na vso moč tiščali v vlado, pa srbski samostojneži niso zato. Zato so sklenili, da bodo podpirali vlado.

Ta vlada je tista, ki bo končno potem centralistične ustave popolnoma prodala Slovence in Hrvate Belgradu.

Dr. Korošec je Pašiću ponovno povedal, da se Slovenska Ljudska Stranka ne bo menila z nobeno vlado, dokler se ne prizna samostojnost Slovencev in Hrvatov,

Zato bo Slovenska Ljudska Stranka vodila proti tej vladi, ki hoče s pomočjo samostojnežev podrediti Slovence in Hrvate centralizmu, odločen in brezobziren boj.

1921.

Novo leto nas je prehitelo. Nismo si še omislili novega koledarčka. Jugoslovanska kmetjska zveza ga nam je preskrbela.

Člani in članice kmetjske zveze, vsi naši somišljeniki, ali ste ga že naročili? Če še niste, hitite, da zaloga ne poide. Tajništvo kmetjske zveze ima le še nekaj izvodov v zalogi. Vsak naš kmet, vsaka kmetica pa mora imeti ta koledarček. Tu boš našel zbrana vsa pojasnila o poštnih in kolkovnih pristojbinah, različne račune iz stare v novo mero in narobe, najpotrebnejše podatke za živinorejo itd.

Poleg tega pa vsebuje koledarček prav poljudno začrtane vse panoge našega gospodarskega življenja.

Anton Pevc je poljudro očrtal »Smernice slovenskega kmetijstva«, »Krmljenje govodi in prašičev«, »Domače mlekarstvo«, »Krava v šoli«, »postavne določbe glede jamstva pri kupčijah z živino.« Sadjarski nadzornik M. Humeč je v članku »Ne samo saditi, ampak gojiti«, pokazal glavne naše sadjereje in nas poučil, kako naj gojimo mlado neobdajeno drevesce.

V odstavku »Zdravljenje domačih živali« najdemo vsa, našemu kmetu tako silno potrebna navodila, kako si pomagamo, če pride ta ali ona bolezen v naš hlev.

Na koncu ima koledarček še cel šop praznih listov za vsakdanje zapiske.

Koledarček je lepo vezan v prav lični lepni obliki in stane samo 11 K, s poštnino 12 K, kar je pri današnji draginji gotovo zelo, zelo nizka cena. Razprodaja ga Tajništvo Jugoslov. kmetjske zveze v Ljubljani, Jugoslov. tiskarna. Torej vsak, ki koledarčka še nima, hitro po dopisnico in naj naroči na gornji naslov.

Naš drobiž.

(Dopis z dežele.)

Ne vem, če je še kdo večji revež na svetu, kakor je naš drobiž, kronski in dvakronski bankovci. Raztrgan ves in razčapan hodi ta siromak po jugoslovanskem svetu in prosi usmiljenja. Godi se mu prav kakor beraču. Ljudje se ga boje, mu ne zapupajo, branijo se ga pod svojo streho, država ga ne mara zapreti in dati v pokoj, ker se menda boji, da nosi v svoji capinasti obleki preveč uši, hočem reči kužnih bacilov.

Kdo bi zameril našemu drobižu, da je danes tak revež? Saj služi že tretjemu vladarju: Franc Jožef ga je rodil, Karel ga je po njem podedoval, Peter in drugi dediči avstrijskega cesarstva so ga vsprejeli v svoje države.

Čas bi že bil, da bi šel v zasluženi mir in pokoj.

Pa saj bo šel. Saj nam že dolgo časa obetajo cele vagonce papirnatega in kovanege drobiža. Upamo, da bo kmalu prišel tisti srečni čas, ko bomo prvič pozdravili jugoslovanski drobiž.

Samo to je vprašanje, kaj bo s starim drobižem. Ali bo našel res milost v državnih očeh? Pravijo, da ne.

Če je preveč raztrgan, pravijo, da ga ne bodo vzeli. Preveč raztrgan? Kje je meja med preveč in premalo raztrganim drobižem? In če je preveč raztrgan, kdo je temu kriv? Ljudstvo ali državna uprava? In če ima kdo same preveč raztrgane bankovce, ali je dotični sam kriv, da so raztrgani? Kdo ve, kje jih je dobil! Če bi bila država pravočasno zamenjala te bankovce, bi ne bilo toliko strganije vmes. Tako pa država cinca in cinca, denar se pa trga...

Dalje pravijo, da morajo biti bankovci pravilno žigosani. Pravilno žigosani? Kakšen pa je pravilno žigosan bankovec? Kje je kmet v tržiških Rovtjih ali pri Sv. Primožu nad Kamnikom dolžan poznati vse mogoče žige cele prostrane Jugoslavije. Stavim, da jih niti pri finančni delegaciji ne poznajo vseh. Zakaj pa niste denarju dali enotnih žigov, kakor je storila Nemška Avstrija! Potem bi bilo vseh komedij konec.

Če se žig premalo pozna, če se ne more brati, je denar neveljaven. Tako pravijo. Ali je to res? Skoro ne verjamemo. Pa vendar eni nočejo takega denarja. Kdo je kriv, da se žig premalo pozna: kmet, meščan, obrtnik, delavec? Prišijte na stare hlače novo zaplato, pa mi povejte če bo držala dve leti. Nikolil! Še pri predvojnem blagu ne, kaj pa pri medvojnem? In naši bankovci spadajo med medvojno blago.

Kaj pa, če bankovci niso kolekovanji? Celo tam bi si drznili izreči mnenje, da ni lastnik vsega kriv. Tudi država nosi krivdo. Mesto nepotrebnege žigosanja naj bi bila izdala takoj nove bankovce, pa bi bilo zanjo in za nas veliko boljše. Zato naj bi lastnik in država trpela, nikakor pa ne sam lastnik.

Čemu sem napisal te vrstice? Zato ker ravno zadnji čas mnogi uradi sitnarijo radi našega razcefranega drobiža. In pa zato, da bi naši denarjevi očetje spoznali, da ni lastnik kriv, če ima raztrgan denar, ampak oni ki že toliko časa gledajo ta ubogi drobiž, pa ga še ne vzamejo iz prometa.

Komunistični poskusi v Belgradu.

Komunistični voditelji hočejo na vsak način zlesti na stolček in si po zgledu ruskih boljševikov napraviti veselo in udobno življenje na račun stradajočega in umirajočega ljudstva.

Ni pa tu brez krivde liberalega stranka, ki hoče vso oblast v državi tročiti liberalnim bankirjem, medtem ko za znižanje draginje prav nič ne poskrbi. In s temi liberalci glasujejo v Belgradu naši samostojneži.

Nezadovoljstvo raste, oli na to žrjavico prilivajo razni iz Rusije dobro plačani komunistični agitatorji in tako je došlo do komunističnega poizkusa v Belgradu, izvesti nasilen prevrat ter vesti rusko sovjetsko strahovladno, kjer bi poleg draginje vladalo še stradanje in krvivo nasilje kot v Rusiji.

29. decembra so imeli komunisti v Belgradu shod ter proglasili tridnevni splošni štrajk, boj za sovjetske in izvedbe prevrata. Ko je policija za to izvedela, je takoj vse komunistične organizacije razpustila, voditelje zaprla, komunistom liste ustavila. Takoj nato je vlada proglasila izjemne naredbe proti komunistom. Vse komunistične organizacije in prireditve so prepovedane, poziv na štrajk se kaznuje z zaporom, kdor bo z besedo ali črko zmanjševal veljavo vladnih odredb, bo zapri, vse orožje se mora prijaviti, ravno tako vse druge razstrelilne snovi, iz države se iztirajo tujci, ki razširjajo komunistična načela, iz državne službe se odpuste vsi uradniki, ki bi širili boljševiško gibanje. Vojaštvo je pripravljeno.

Tudi v Zagrebu so komunisti začeli s štrajkom, ki je pa le deloma uspel. Shod je vlada prepovedala, komunistični Delavski dom in komunistično tiskarno pa je zasedla policija. Vlada je izdala za celo Hrvatsko in Slavonijo podobne odredbe proti komunistom, kot jih je izdala belgrajska vlada za Belgrad.

V Ljubljani je istotako policija zasedla vse komunistične prostore, ustavila »Rdeči prapor« ter prepovedala nameravani shod.

Tako se liberalci in komunisti skušajo med seboj, kdo bo preje zadal državi smrtni udarec, ljudstvo pa paha! v zmedo in nered, nasije in kri.

Kjer ne veljajo več božje zapovedi...

Kjer je divje sovraštvo zamorilo kletke svete Cerkve...

Kjer imajo prvo besedo oduhu in bogotejci.

Naši mladini! Vsem katoliškim bojovníkom!

III. SRČNOST DO MANJSINE.

Kakšni moramo biti vsi pristni, sklanjati prepričani, načelni katoličani, ki smo člani katoliških mladinskih organizacij? Ne takšni kot vsi drugi. Izbrana četa. Manjšina. Drugod tožijo: Premalo nas je. Pri nas pa velja v gotovem smislu nasprotno: Preveč nas je. Kako naj to razumemo?

V starem testamentu srečamo marsikatero junakovo postavbo, proti kateri smo zemljani 20. stoletja pravi pritlikavci. Eden teh junakov je (Gedeon). V njegovem rojstnem mestu še vedno cvete malikovalstvo. Prava vera se hoče skrivati. Celo Gedeonov oče ima gaj z oltarjem na čast bogu Balu. — Vzemi sekuro in posekaj ta gaj! Razruši oltar svojega očeta! Tako govori Gospod.

Gedeon se prestraši. Mislite na očetovo jezo! Mislite na to predrzno izzivanje! Mislite na kršenje verskega miru. In vlada! Zendar! Ljudje! — Pa kaj to! Srčnost, Gedeon! — Gospod je govoril. Bog hoče. In Gedeon si izbere izmed svojih hlapcev deset močnih mož ter gre na delo medtem ko drugi spe. Zjutraj je Balov oltar razrušen, gaj posekan. Silno razburjenje zavlada v mestu! Gedeon naj umre! Toda Gedeon se ne ustraši. Mirno stoji pred ljudstvo in se norčuje iz malikovalske neumnosti. Ta srčnost ljudi osupne in

Alli v ribniških vaseh pri zadnjih volitvah ni bilo nobenih nasprotnih zdgag?

Kaj pa vaš samostojni agitator Markot iz Bodešča? Boli je agitiral po hišah in vaseh, kakor vsi belanski agitatorji skupaj. Tudi njemu se je na volišču nesreča pripetila. Za samostojno skrinjico bi bil rad sedel, pa ga je volilni predsednik napodil iz volišča, ker ni imel nobene pravice. Tudi skrinjica se mu je zamahala, pa ne na volišču, ampak na sodišču v Radovljici. Toliko tožba se mu tih je noter nabasala, da bo treba pri sodišču zanj posebnega sednika, da mu bo skrinjico razbasal in mu vse nove in stare tožbe rešil.

Kar tiče zabasane skrinjice komunistov na Beli, katero omenja dopisnik iz Ribnega, resnici na ljubo bodi povedano, da je to samo gostilniška šala, na resnico pa tu ne misli nihče. Po gostilnah razširjeni ta dovtip ne velja osebi predstojnika Sušnika, ampak komunističnim nazorom splošno. Iz komunistov se pa res Belani prav dobro norčujejo in napravljajo vsakovrstne šale. To bodi v pojasnilo ribniškemu dopisniku.

Tedenske novice.

Politične.

p Finančni minister umrl. Dne 3. t. m. je umrl v Belgradu po kratki bolezni finančni minister dr. Kosta Stojanović. Imel je vnetje možganov.

p Odkod dobivajo komunisti denar? Iz Belgrada poročajo, da so ruski boljševiki poslali 50 milijonov rubljev v zlatu na Dunaj, da ga odtod pošljejo v Belgrad in Zagreb. Pelovico tega denarja je že došlo. Naši komunisti hočejo Jugoslavijo pahniti v grozne ručke razmere.

Domače novice.

Domoljub stane letno 30 K, polletno 16 K.

d 6311 kazenskih ovadb je bilo leta 1920 vloženo pri kr. državnem pravdnstvu v Ljubljani. Leta 1916 je bilo vloženi 1665, leta 1917 2401, leta 1918 4696 in leta 1919 4498 kazenskih ovadb radi hudodelstev in pregreškov. Te številke dokazujejo, kako strašno so vsled vojske in njenih posledic napredovali zločini. Posledica vojske, brezverskega časopisja in brezverske vzgoje po svobodomiselnih društvih.

d Katerih časopisov veren »Slovenec« ne more naročati in brati? Vseh tistih, ki naravnost hujskajo na odpad od Cerkve, dalje tistih, ki blatijo duhovnike in krščanske organizacije, končno tiste, ki priporočajo brezverska društva in svobodomiselne stranke. Ti časopisi so: Slovenski Narod, Jutro, Tabor, Naprej, Domovina, Rdeči prapor, Ljudski glas, Delavec, Nova Doba, Kmetijski list, Jugoslavija, Ptujski list, Nova pravda.

d Naše časopisje. Dnevnik »Večerni list« je z novim letom prenehal, namestu njega pa je začel izhajati v istem obsegu dnevnik »Novi čas«, ki je glasilo krščansko-socialnega delavstva. Stane na mesec 12 kron. Kdor bi ne mogel naročiti »Slovenca«, naj naroči »Novi čas«.

d Za člani Kmetijskih zvez. Da se bodo mogli člani Kmetijskih zvez posluževati tudi inseratnega dela našega »Domoljuba«, bomo začeli prinašati »Mala naznanila«, kjer lahko člani Kmetijskih zvez oglašajo, kaj

imajo naprodaj in kaj kupijo. Za »Mala naznanila« velja znižana inseratna cena in sicer za vsako besedo, ki obsega več kot eno črko, 50 vinarjev. Cel inserat ne sme obsegati več kot 25 besedi. Denar naj se pošlje z inseratom vred v priporočenem pismu na naslov: Uprava »Domoljuba«, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna. Prinašati bomo začeli, kadar se oglasi vsaj pet inserentov.

d »Sneg se lahko pohodi!« Na Gorenjskem je veliko snega. Cestarji na državni cesti so vprašali v Belgrad, če naj se sneg po cestah razorje ali naj se odkida. Prišel je odgovor: »Snega ni treba razorati in ne odkidati, sneg se lahko pohodi!« Vsled tega se noben cestar ne dotakne snega. Po nekdanj slavni in opevanih gorenjskih cestah ni nobenih potov, pač pa mnogo kletvine, ker se v strjenem snegu lomijo sani in kolesa, kadar se vozniki srečavajo. Ti, gorenjski kmet, pa nikar ne kolni snega in živine, ampak centralizem in »Samostojne«, ki liberalno vlado podpirajo in z njo glasujejo.

d Pritožbe s kmetov. Nasilno je pritisnil davčni vijak davkoplačevalca. Vsakdo je mislil, da je za leto 1920 davke že z zelo povišano vsoto plačal. Kar nenadoma zahteva od nas davkarja še novo veliko vsoto, katero smo kmetje začudeno gledali. Pisano je na čekih: invalidska in dohodninska doklada. Dobro, invalid je siromak, tisti, kateri je izgubil kakšen ud bodisi roko ali nogo. Koliko je pa takih invalidov, ki so popolnoma zdravi za vsako delo, pa lepo vsak mesec dobijo podporo, pa zapijejo. Nadalje vedna draginjska doklada raznemu uradništvu, to se pravi kmeta do kosti obrati. Dohodnina pomeni nekaj preostanek dohodkov na leto, to pa je pri kmetu raztrgana obleka, razdrapano obuvalec, otroci pa že kmašu ne bodo mogli šole obiskavati, ker ni mogoče kupiti obleke. Kramarjev pa nobeden ne kontrolira, dasi imajo gotovo dohodnino. Srednji kmet ima živine za dom, malo kdaj za prodajo, proda le kakšno svinjo, če mu še tista ne pogine. V takih razmerah bo kmet izgubil veselje do dela. Zato beži vse v tuje kraje kakor iz Sodome. Dohodki v vinogradih so redkokrat dobri, pobije toča, razne druge ujme, tako da se nekaterim ne povrne ne delo ne galica. Vino bi se tudi lahko prodalo, če ne bi iz tujih krajev vino našim delalo konkurence.

d »Nered na poštah je vedno večji« toži liberalno »Jutro«. Na vladi pa sedijo sami liberalci, možje »reda in dela«. Čudno!

d »Še nikdar ni duhovniški davčni vijak pel tako ostro kot leta 1920.« piše lažnivo »Jutro«. »Jutro« je pozabilo, da so se cerkvene pristojbine izmed vseh drugih stvari še najmanj zvišale in da so Slovenci in Hrvati plačali že na milijarde davkov v Belgrad na odredbo liberalnega finančnega ministra in da so nas liberalni ministri pri izmenjavi kron ukanili za tri četrtine premoženja.

d »Zdaj pa nož v roke in poklati vse farje!« je kričal na dan volitev neki Sokol v Škofji Loki na mestnem trgu. Starši, dajte svoje otroke Sokolom v vzgojo, če hočete imeti barabe v hiši.

d Sokol zaklal lastno mater. V St. Vidu nad Ljubljano je 24 letni Ferdinand Cirman v prepiru dvakrat s bajonetom zabodel lastno mater, katero so težko ranjeno prepeljali v bolnišnico. Ferdinand Cirman je, kakor se nam poroča, navdušen Sokol.

d Umrla je 1. januarja t. l. v Domžalah 17 letna gđ. Pavla Müller. Blag ji spomin!

d Rudarski štrajk se nadaljuje, ker med štrajkujočimi in trboveljsko premogokopno družbo kljub pogajanjem še ni prišlo do soglasja. Vlaki bodo po potrebi ustavljeni.

d Poldinarske ponarejene novčanice so pričele krožiti v Zagrebu. Ponarejeni denar je zelo blede, neenako rezan in se na eni strani odtisi zelo malo poznajo, kot bi bil bankovec v vodi.

d Izseljevanje v Ameriko. V črnomeljskem okraju so se izdajali vojnim obvezancem vsled goljufivih navedb potrebnih podatkov potni listi v Ameriko. Ljubljanska policija je prišla temu na sled in je uvedla strogo nadzorstvo. Mnogim osebam so se odvzeli potni listi. Proti krivcem se vrši pri okrajnem sodišču v Črnomlju kazenska preiskava.

d Nove znamke pridejo v promet dne 16. januarja t. l. Naročene so bile v Ameriki, zato da je več veljalo.

d Lovec opozarjamo, da dobe državne lovske karte, veljavne za vso kraljevino, le one osebe, ki se zglasijo z dokazili, da so lastniki, zakupniki, podzakupniki lova ali gostje, to je taki, katerim lovski lastnik ali zakupnik dovolji iti v njegovo lovišče na lov. Poleg teh dokazil naj prinese vsak seboj še kolek (v Ljubljani za 2 dinarja). Taksa znaša 60 K.

d Smrtna nesreča. Skladiščni mojster Al. Goms, doma iz Ljubljane, stanujoč na Vrhniku, se je peljal iz službe v Logatcu domov in je skočil pri čuvajnici št. 685 iz vlaka, da bi imel bližje domov na Vrhniko. Pri skoku je pa prišel pod tovorni vlak št. 838, ki je reževal usmrtil in truplo popolnoma razmesaril.

d Dva otroka zgorela. Marijana Osredkar iz Bodoveljske grape pri Škofji Loki je nedavno odgnala svoji dve kozli na semenj v Škofjo Loko; v bajto je zaprla svoja dva otroka; eno leto starega Ivana in triletno Lojziko. Nesreča je hotela, da je nastal ogenj, kateri je v najkrajšem času upepelil bajto. Brata Jakob in Matevž Sodnikar s hriba sv. Petra sta zapazila požar in sta tekla na pomoč. Ko sta prišla do pogorišča, sta slišala iz sobe zdihovalje in plakanje otrok, a ker so bila vrata zaklenjena, nista mogla v hišo. Razbijala sta po vratih, da bi vdrla v hišo, toda na nju so padale goreče trske in tudi skozi okno nista mogla priti v hišo, ker se je vdrl leseni strop. Ostanke zgorelih otročjih trupel so potegnili orožniki iz bajte in jih odnesli v škofjeloko mrtvašnico. Nesrečni materi je poleg obeh njenih otrok zgorelo celo njeno imetje: vsa obleka, ena koza in ena kokoš; škode je približno za 15.000 kron.

d Nesreča in sločin. Iz Kostanjevice: Na sveti večer je prišel gozdar France Gal na počitnice na svoj dom v Ivanjše. Razkazoval je 15 letnemu bratu Karolu svoj samokres. Samokres se po nesreči izproži, in krogla je zadela Karola tako, da je drugi dan umrl med potjo proti bolnišnici. — Na Stefanov večer

ta se na Velikih Vodenicah spoprijela fanta Jože Gorišek in Anton Grubar, ki sta imela že več časa nasprotstvo zaradi neke ženske. Gorišek je Grubarja pobil na tla in mu z loparjem razbil glavo. Grubar je v nekaj minutah izdihnil.

d Pretep. Dne 16. oktobra 1920 je bil v Stražišču semenj. Ciril Bajželj je bil v družbi fantov iz Bitnja. Ko so prišli do Rehbergerjeve bajte, je bil napaden Jožef Cof. Bajželj je Stražiščane opozoril, naj bodo mirni, toda takrat je bil pobit na tla; France Bajželj in Anton Bajželj sta ga obdelovala s koli. Janez Bajželj je pa ob isti priliki udaril s kolom po glavi Vinkota Zihlerla, ki ga je hotel napasti z nožem. Zihlerl je obležal mrtev. Delno sodišče v Ljubljani je obsodilo zato Fr. Bajželja na 4 mesece ječe, Antona Ambrožiča na 3 mesece ječe in Janeza Bajželja na 7 mesecev strogega zapora.

d Kdo ve kaj o Antonu Hočevanju s Starrega grada. Sv. Križ pri Kostanjevici, rojenem l. 1896. Bil je pri 2. gorskem strelšk. polku 4. stotn., ujet septembra 1917 na Italijanskem, bil Čavali Grosseto, od konca vojne ni o njem več glasu. Sporočilo prosimo na župni urad v Sv. Križu pri Kostanjevici.

d Vsem bravcem »Domoljuba« pošiljamo pozdrave slovenski fantje in želimo veselo novo leto iz Negotina, Srbija: Anton Breskvar, Šterban Anton, Franc Zagore, Ivan Strojnar, Kadunc Martin, Gole Pavel, Skubic Valentin.

Gospodarstvo.

Eden izmed glavnih vzrokov druginje.

Nepobitno je dejstvo, da je vrednost naše krone v glavnem uničila naša država sama, postopanje finančnega ministra in napake finančne politike, izvršene po narodnem ujedinjenju. Posledice, ki jih je doneslo to uničenje krone, težko občuti naše narodno in državno gospodarstvo. Naši politični in gospodarski listi so pravočasno opozarjali na vse posledice, ki jih prinese tako postopanje s krono, isto so storile tudi razne gospodarske organizacije. Toda vse je bilo zastonj! Kljub vsem protestom in dokazom, kljub krivic, ki se nam s takim razmerjem krone do dinarja godi, so uradno določili, da so 4 krone vredne le en dinar, tisti dinar, o katerega kritju nam ni bilo ničesar znanega. Dokazali smo, da so s takim razmerjem uničene ne samo milijarde narodnega premoženja novih krajev, kjer je krona v prometu, ampak so uničene tudi milijarde zasebnega premoženja v delnicah raznih podjetij in vrednostnih papirjev. S takim postopanjem so umetno zavrlji, da krona v svoji vrednosti ni mogla rasti, kakor bi sicer, če ne bi bila navezana na dinar. Razen splošnih vzrokov, ki so povzročili po celem svetu druginjo, je ta nesrečno majhna vrednost največ kriva naši današnji druginji, ki je že tolika, kakor v poraženih in z največjimi bremenami obloženih državah.

Danes bi že moralo jasno biti vsem in tudi začetnikom tega usodnega koraka naše finančne politike, da je ravno ta velikanska in nepopravljena napaka v prvi vrsti kriva, da naš državni proračun ni krit kljub velikanskim davkom, s katerimi nas obsipava naš finančni minister. Taki davki ubijajo vse gospodarstvo, kjer naj bi bil vir državnih dohodkov. Te davke čutimo v Sloveniji kaj dobro, pa jih menda še ni do-

volj, če se nam obetajo večji in morebiti novi. »Videl sem Vaša polja, hiše in palače« je rekel sedanji liberalni finančni minister — v civilu profesor, ki uči dijake seštevati in odštevati — »in vem, da morete prenesti še večje davke.« Tako približno je govoril mož, ki zavzema sicer mesto finančnega ministra, kamor pa še od daleč ne spada.

Bivši finančni minister, liberalec Veljkovič, je tedaj na svojo pest določil vrednost dinarja, da je vreden 4 krone. Ni vprašal ljudskih zastopnikov, zanj je bil pač merodajen liberalni demokratiški klub in njegovo mišljenje.

Pa pogledjmo v druge države, kako so tam zamenjavali krome. Čehoslovaška je dala za avstrijske krome čehoslovaške. Odtegnila je le posojilo. Poljska je dala za krome poljske marke, Rumunija je dala za 2 K 1 lej, Italija pa za 1 K 60 centesimov ali za 2 K 1 liro 20 centesimov. Samo pri nas v naši državi nam hočejo dati za 1 K 25 par (= 25 italijanskih centesimov). Ali je to pravično?

Konstituanta in poslanci naj se v prvi vrsti pobrigajo, da se to vprašanje, vsled katerega je naše ljudstvo izgubilo dokaj vere v modrost naših državnikov, že enkrat pravično reši, da se popravijo vse krivice, ki so se doslej vsled tega izvršile.

Vprašanje razmerja med krono in dinarjem je eno izmed najnujnejših vprašanj, ki naj se reši po pravici in po pameti. Pri tej priliki naj še spomnimo naše državnike, da za 2 črnogorska perperja — perper nima nobenega kritja — dalo 1 dinar. S krono se pa postopa naravnost nečuvno. Pripomnimo naj še, da tudi o zamenjavi perperja in njega vrednosti z ozirom na dinar, ni nikoli sklepal parlament. Finančni minister pač dela po svoje, brez ljudstva. Konstituanta, stori torej svojo dolžnost!

Gojitev tobaka v naših krajih.

Ministrstvo financ je dovolilo za leto 1921 gojenje tobačne rastline v Sloveniji, in sicer v črnomaljskem, novomeškem in krškem glavarstvu, na Štajerskem v okrajih Konjice, Celje, Brežice, Ptuj, Maribor in Ljutomer ter končno v celem Prekmurju.

Letos so se izvršili po teh okoliših poskusni nasadi, bodoče leto se bo gojenje izvrševalo v večjem obsegu.

Pripravlja se ustanova urada za saditev tobaka v Ptuj in po potrebi podurad za Prekmurje; ako se izkaže veliko zanimanje na Dolenjskem oziroma v Belokrajinu, vpostavi se tudi v Novem mestu tak urad.

Vodstvo ljubljanske tobačne tovarne upa, da se bode že početkom meseca februarja 1921 moglo pričeti s prijavljanjem sadivcev v vseh naštetih okrajih.

V katerih okrajih, oziroma v katerih občinah in selih se bo dopustilo sajere tobaka, je odvisno od števila prijavljenih sadivcev. Za začetek je dovoljeno zasaditi najmanj pet arov, to je 500 m² oziroma 2000 sadik enemu kmetu.

Zeleti je in potrebno je, da se v enem selu če le mogoče večina kmetovalcev oprime te gojitve. S tem je olajšano blasti

nadzorstvo in pouk, kmetje sami so pa bolj sigurni pred tatvino, ako ima vsak vaščan svoj tobačni razsad.

Za Slovenijo je namenjena saditev velikolistnih ogrskih vrst. Te vrste dajejo obilo žetev in so za našo fabrikacijo posebno potrebne, da se slednjič more zadostiti zahtevi konsumentov po tobaku za pipo in za žvečenje. Finejše vrste se bodo za sedaj gojile le za poskušnjo, da se vidi, ako bi pri nas uspevale. Pridelek tobaka velikolistnih vrst na 1 hektar je 1800 do 2000 kg. V dobrih letinah pa je pridelek še preko 2000 kg na hektar ali na 1¼ jch.

Odkupne cene za 1 kg oddanega tobaka znašajo povprečno 24 K. Seveda se odkupna cena ravna po kakovosti blaga.

Monopolna uprava je določila za Slovenijo v letu 1921 sledeče odkupne cene za 1 kg sirovega tobaka, in to:

za izredno lepi del pridelku	56 K,
za I. klaso	40 K,
za II. klaso	24 K,
za III. klaso	16 K,
za IV. klaso	12 K,
za odpadke (furdo) vezane	8 K,
za odpadke (furdo) nevezane	4 K.

Vodstvo tobačne tovarne je mišljenja, da bo tobačna gojitev dajala našemu kmetu izredno dobre dohodke, če se bo oprijel te gojitve z ljubeznijo, marljivostjo in vestnostjo.

Mislimo, da ni treba še naglašati, da sme saditi tobak le tisti, ki dobi za to dovoljenje in se s tem zaveže, da ves pridelek odrajta državnemu monopolu, ki mu ga po določenih cenah odkupi.

Gospodarski in tržni pregled.

g Saditev tobaka. Uprava državnih monopolov je izdelala načrt, po katerem je določeno, koliko se bo moglo pridelati v letošnjem letu tobaka in v katerem okraju. To velja za celo kraljevino. Saditev tobaka brez dovoljenja oblasti ali pa za domačo potrebo je prepovedana. Zadnji rok za pripravo gojenja tobaka je 31. januar 1921. Po tem dnevu se razen pri nas nove priprave ne bodo upoštevale.

g Za gojitev tobaka v Belokrajinu. Z dovoljenjem monopolne uprave so se vršili preteklo leto poskusi z gojitvijo tobaka. Poskusi so se vršili pri sedmih posestnikih, povsodi na 1 aru zemljišča (340 rastlin). Sadili so vrste Žitkovac, Foča, Skopljanec, Čoka in Segedinska roža. Ker pa je prispelo seme precej pozno in pa vsled prevelike suše uspehi niso bili ravno najugodnejši, vendar pa zadovoljivi, najboljši pa pri zadnjih dveh vrstah, ki dajeta slabejšo vrsto tobaka (za pipe) bodo s poskusi nadaljevali tudi letos, ker se želi tobačne prebivalstvo baviti z gojitvijo tobaka.

g Z novosadskega žitnega trga. Vsled zmanjšane prometa je onemogočeno vsako trgovanje Jugoslavije z inozemstvom. To dejstvo pa ni prav nič vplivalo na cene. Cene so skoro nespremenjene in so za 10 kg: pšenice 940—960 K, rži 780—800 K, ovsa 270—280 K, ječmena 500 do 530 K, novi koruzi 350 do 370 K, stari 350 do 380 K. Pri moki je posebno povpraševanje po boljših vrstah in stane najbolj-

za kg 14 K 40 v do 14 K 70 v. Druge vrste so za 1 krono cenejše. Mekinje 100 kg 280 do 300 kron.

g Cene v Bački. Po pšenici najbolj povprašujejo mlinci ter jo plačujejo za 100 kg 940—960 K. Cena ječmenju je brez spremembe 520 K. Po ovsu je še vedno živahno povpraševanje in ga prodajajo po 310 K. Novo koruzo še malo ponujajo in jo plačujejo po 350 do 370 K. Stara koruza je brez spremembe in jo plačujejo z ozirom na kakovost 340 do 380 K. Moka 0 kg 14.60 K, druga pa z ozirom na kakovost po 1 K cenejša. Pitane svinje kg žive vage 26 K, svinjska mast K 44.

g Cene v Karlovcu goveje živine za kg žive vage: voli 12—16 K, krave 12—14 K, telic 12—15 K, bik 11—14 K, teleta 16—19 K, debele svinje 30—36, suhe 30—34 kron.

g Cena modre galice za škropljenje trt je od lanskega leta močno poskočila, ker se je podražil baker, ki je za izdelavo galice neobhodno potreben. V Italiji n. pr. je stal meseca decembra 1919 kg galice 1.77 lir, februarja 1920 že 2.25 lir, koncem maja pa 3.00 lir. Danes stane 4 lire, ali po našem denarju 22—23 K. V Nemški Avstriji stane 1 kg galice 55—56 nemško-avstrijskih, na Madžarskem pa 52—54 ogrskih K. To je prvovrstna 98—99 odstotna galica, kakor nam jo je letos preskrbela naša kmetijska družba. Uvaža in izdeluje pa se tudi slabša, komaj 70—80 odstotna galica, ki je vsled tega na prvi pogled sicer za nekaj kron cenejša, pa se jo mora več vzeti, ker je slabša. Če si hočemo zagotoviti uspeh pri škropljenju. Zato ne pride ceneje. Mnogi posestniki, ki imajo to cenejšo in slabše galico bodo seveda vzeli za polovnik isto množino, n. pr. 3 kg, kakor oni, ki imajo polnovredno galico in si bodo s tem naredili občutno škodo v goricah, če bo le količjak močvirno leto. Raztopina bo preslaba in ne bo učinkovala povoljno proti peronosperi. Pazite!

g Živinski sejem v Mariboru. Cene so bile na zadnjem sejmu za kilogram žive teže sledeče: Debeli voli od 14 do 15 K, srednji voli od 12 do 14 K, suhi voli od 12 do 13 K, bik 10 do 11 K, krave, debele od 12.50 do 14 K, krave, srednje od 11 do 13 K, krave za klobasarje od 8.50 do 10 K, krave breje od 13 do 14 K, krave, mlečne od 13 do 14 K, krave za rejo od 12 do 13 K, teleta 15 do 16 K. Sejem je bil precej dobro obiskan in se je veliko živine razprodalo.

g Koliko je vreden denar drugih držav? Dolar 148—149 K, nemška marka 2 K 3 v., češkoslovaška krona 1 K 65 v., avstrijska krona 26 v., 20 zlatih kron 490 K, francoski frank 8 K 80 v., rumunski lej 1 K 90 v., italijanska lira 5 K 07—5 K 15 v.

g Vrednost srebrne krone. Zagrebške banke kupujejo srebrne krone po 7 K 60 v. Ker pa banke nikoli ne plačajo cele vredno srebrne krone tudi več.

g Uvoz goveje živine iz Koroške v Slovenijo je dovoljen, ker je prenehala v Avstriji bolezen na pljučih.

g Nevarnost za naš izvoz. Prevozniki iz Amerike v Evropo so mnogo manjši vsled preobilice ladijskega prostora. Tako je treba plačati za 10 ton moke,

postavljene v Trst, prevoznih stroškov 1.60 dolarja, kar znaša okroglo 200 naših kron. Ako pa pade vrednost dolarja, potem bi mogla ameriška hrana uspešno konkurirati naši izvozni trgovini.

g Za znižanje cen usnju in kožam se je pričelo veliko gibanje na Francoskem. Znižanje cen zahtevajo sami tovarnarji, ker so krivi današnjim visokim cenam edinele prekupci.

g Cene bombažu v inozemstvu, kakor brzjavljajo iz Londona, še neprenehoma padajo. Pri nas pa cene — rastejo.

g Nov izvoz žita. Finančni odsek ministrstva je sklenil dati dovoljenje za izvoz 15 tisoč vagonov žita. Rok za izvoz še ni določen. Pa bodo zopet banke zaslužile, mi pa jedli drag kruh.

g Težave z eno in dvekronskim denarjem. Eno in dvekronski denar je vsled velike uporabe že tako obrabljen, da že ni več za nobeno rabo. Izgledajo tako, da se človeku že gabi. Iz uradnih krogov že dalj časa razširjajo vesti, da ga bodo v kratkem zamenjali, vendar pa stvar zavlačujejo, kakor da hočejo prisiliti ljudstvo, da jih samo uniči in tako samo vzame iz prometa. O kovanem denarju poročajo, da prihaja na vagon, vendar ga v prometu doslej še ni. Do kakšnih posledic more to privedi, naj navedemo slučaj iz Novega Sada, kjer groze peki vsled eno in dvekronskega denarja s štrajkom. Ljudstvo plačuje namreč pekomo kruh samo s takim denarjem, mlinci pa od pekov nočejo vzeti več drobiža kot za 100 K. Naši denarni zavodi so napolnjeni s tem drobižem, imajo ga cele zaboje in ne vedo kam z njim. Finančno ministrstvo se je postavilo na komodno stališče, da o tej stvari na vsa vprašanja enostavno molči. Ministrstvo vpraša in brzjava se je zavarovalo pred nakopičenjem tega denarja ter je izdalo naredbo, po kateri smejo poštni uradi sprejemati te novčnice do najvišjega zneska 10 K. Nasprotno pa, kedar se nabere na pošti na kupe takega denarja, tedaj ga nasujejo raznim trgovcem itd. Kaj ne, pametna politika!

g Za ustanovitev kmetijskih zbornic. Ministrstvo za kmetijstvo in vode že dalj časa pripravlja in zbira gradivo s strani kmetijskih zastopnikov za ustanovitev kmetijskih zbornic v naši državi. To zborovanje in priprava gradiva že bliža svojemu koncu ter je bila te dni izbrana posebna komisija, ki ima nalogo izdelati v najkrajšem času zakon o ustanovitvi kmetijskih zbornic.

g Neomejena prodaja tobaka. Uprava državnih monopolov je sklenila, da še s 1. januarjem 1921 odpravijo vse omejitve v prodaji tobačnih izdelkov, ki so bile uvedene od začetka vojske. Vsled tega odpadejo tobačne izkaznice ne le v Bosni ampak tudi v Sloveniji.

g Brezposelnost med delavstvom se pojavlja po vseh državah Evrope. Temu bo pač vzrok, ker zahteva delavstvo vedno večje plače — ljudje pa ne kupujejo ničesar, ker jim že manjka denarja — so pač že izčrpani — zato čakajo boljših časov. Zato smo prišli do krize, ki se vedno veča in ki se imenuje brezposelnost. Tako je n. pr. Kranjska industrijska družba morala odpustiti 800 delavcev. V jeklarni

v Ravneh na Koroškem so tudi odpustili 200 delavcev. Nič boljše ni v sosednjih državah. V Avstriji so delavni čas v kovinski industriji zmanjšali na 20 tedenskih ur. Toda kljub omejitvi dela brezposelnost raste. V Italiji je več 100 tisoč delavcev brez dela, na Nemškem nad pol milijona itd. Take in podobne zglede bi lahko navedli iz Francije, Anglije, Belgije, Švice pa tudi iz Amerike.

g »Zadružno banko« so si ustanovili socialni demokrati v Ljubljani. Sedaj imamo v naši državi dve različni banki istega imena.

g Velike množine volne na Balkanu. Angleški list »Near Last« ceni množino volne na Balkanu, katera ne more najti kupcev, na 1 milijon angleških funtov.

g Za napeljavo elektrike iz Fale pri Mariboru. Električno moč napeljejo po dravski dolini v Varaždin. K stroškom za napeljavo prispeva okraj Slovenska Bistrica en in pol milijona kron, okraj Ptuj pa 2 milijona 500 tisoč. Nadalje prispevajo znatne znesku hrvatske občine in pa sama falka elektrarna.

g Avstrija vrača srbske vagonne in lokomotive. Začetkom januarja vrne Avstrija Srbiji 55 vagonov in 13 lokomotiv, ki so bili pred vojno last kraljevine Srbije. Vagoni in lokomotive morajo biti v popolnoma dobrem stanju.

g Amerika posodi Nemčiji en milijon dolarjev. Ameriška finančna komisija je izjavila, da sprejme predlog, da se dovolji Nemčiji posojilo enega milijona dolarjev. To posojilo bo zajamčeno na prvem mestu, celo brez obveznosti Nemčije gledati obnove.

V boj zoper spolne bolezni.

Spolne bolezni so kuge naših dni žal, da bodo kmalu, če že niso tudi kuga našega naroda. Lahi nas ne bodo uničili, Nemci nas ne bodo požrli in antanta, ki nas je tako grdo raztrgala, nas ne bo tako pogubila, kakor nam bo škodovala razuzdanost, katere posledica so spolne bolezni. Rimljanom je zapisal pisatelj Salvijan iz Masilije: »Bodite uverjeni, nas niso premagale močnejše vojske barbarov; pogubila nas je naša razuzdanost!« In kaj smo mi proti Rimljanom!

Spolne bolezni so grenek sad brezverstva. Čimbolj bo Bog med narodi tuj, čimbolj bo ljudstvo drlo za brezverci našega časa, tembolj bomo tonili v kugi spolnih bolezni, tempreje bodo manjši narodi izginili iz zemeljskega površja.

Kdor torej pomaga zatirati spolno razuzdanost in z njo združene bolezni, ta vrši bogoljubno pa tudi narodno delo prve vrste.

V boj zoper spolne bolezni smo poklicani prav vsi. Zato ni nič čudnega, ampak hvalevredno je, da g. minister za narodno zdravje izdal »Naredbo o pobijanju in zdravljenju spolnih bolezni« (Urad. list štev. 120, objava 381). Žal, da moramo g. ministru povedati kar naravnost, da s to naredbo ne bo »pobil« spolnih bolezni, še pobožal jih bo komaj. Zakaj,

Vsa naredba se vrti okrog bolnišnico in okrog zdravnikov, kakor maček okrog

Vseh oči, tudi oči sodnika, ki je stran obrnjen, z glavo v rokah sedel, so se uprle na ženo.

»Kaj naj zahtevam,« je rekla s slabim glasom. »Nič ne zahtevam. Nesreča se je zgodila, moj otrok je mrtev.« Z žalostnimi očmi, prava podoba Zalostne Matere pod križem, se je sedaj prvič ozrla na morilca, videla je pekoče solze na njegovem bledem obrazu in rdečo kri na njegovi levi strani, in med gnus in grozo pred tem človekom se je pomešalo usmiljenje; bila je pač mati, in njeno preprosto srce je bilo dobro.

»Zaradi mojega otroka naj nikdo ne umrje,« je ihtel rekla. Sicer mi je res vse vzel, kaj naj sedaj počnem na svetu uboga reva? Pa tudi on je materin otrok, tudi njegova mati je zanj prestala bolečine. — Pojdimo, otroci,« je rekla s slabim glasom, »moja Štefka... je v krsti... in čaka name... da jo mati... spremlja na zadnjem potu.«

Omagujoč se je opotekala iz dvorane, mernih ji je stopil ob strani in jo je podpirajoč spremljal. Z mokrimi očmi so gledali zanjo vsi možje, ki so bili v dvorani, katoliški in luteranski.

Eden izmed luteranov je napol glasno rekel: »Uboga reva noče, da ga na smrt obsojijo.«

Na mah je morilec stopil pred sodni stol in je s tresočim glasom rekel: »Prosim za svojo sodbo! Vem, kaj zaslužim.«

Tudi njegov oče je vedel. Srepa so izpod žrnokošatih obrvi zrle njegove oči na njegovega otroka. Res, smrt zasluži. Še je plavala pred oknom krsta, vonj po vosku in cvetlicah je prihajal skozi okno. Solze uboge matere, ki jih je točila na tem mestu, so silno vpile proti nebu po pravici, glasneje kakor ljudstvo, glasneje kakor duhovnik, čeprav so njene ustnice prošile za morilca.

Vedno glasneje je okoli sodnika v dvorani vrželo govorjenje: Sedaj je že dosti obotavljania, nič več odlašati, pri Zeleriu se ni nič odlašalo. Sedaj je najstarejši svetovalec Tan stopil naprej in je rekel: »Gospod Hendel, ti-le katoličani nočejo zapustiti dvorane, preden bodo za gotovo vedeli, da morilec prejme kazen, in tudi ne bodo preje nesli krste naprej. Gospod, prihranite si glasovanje, mi vsi smo se že dogovorili in vsi skupaj zahtevamo, naj se morilec po postavi kaznuje, ne glede na osebo in stan. Ako vi, častivredni gospod, kot oče nočete obsoditi njegove krvi, ker je vaša, vas bo kot sodnik nadomestoval Rajnhart.«

(Dalje.)

VSAK ČLAN KMETSKE ZVEZE NAJ IMA KMETSKI ŽEPNI KOLEDARČEK, KI GA JE IZDALA JUGOSLOVANSKA KMETSKA ZVEZA. NAROČA SE PRI TAJNIŠTVU JUGOSLOVANSKE KMETSKE ZVEZE, JUGOSLOVANSKA TISKARNA, LJUBLJANA. STANE 10 K.

Samo par številčk prejmo še oni naročniki, ki še niso obnovili naročnine za leto 1921.

Družinska Pratika je za ceno 5 kron še vedno na razpolago.

Trpite na revmatizmu in gihtičnih bolečinah? Vdrgnjenje s pravim Fellerjevim Elzafluidom je takorekoč dobrodejno! 6 dvojnatih ali 2 veliki specijalni steklenici 42 kron. Državna trošarina posebej.

Rabite mlo-odvajajoče sredstvo? Fellerjeve prave Elza-kroglice izvršujejo svojo dolžnost! 6 škatlic 18 kron. — Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 9 kron. Zelodec okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 20 kron. — Omot in poštnina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg št. 16, Hrvatska. P.

Kati Ovsec-Držaj

trgovina z vinom, žganjem in specerijskim blagom
Ljubljana, Florijanska ulica št. 25,
želi vsem cenjenim odjemalcem

- srečno novo leto! -

Vitelj-vinta

Ker sem slučajno izvedel, kdo mi je vzel vintovzdigalko na cesti pri Mednu, ga opozarjam, naj jo prinese kakorkoli hoče k cestarju nazaj, da se izogne neljubim posledicam.

Trgovina

MARIJA ROGELJ

Ljubljana, Sv. Petra cesta 38,

priporoča svojo veliko zalogo štofa, čajna, porhenta, cvilha, šifona, cefirja, svile, dalje odeje (koltre) in bate za odeje, nogavice, bombaž (pavola) in drobnarijo.
Blago dobro, cene nizke.

Krepak deček

poštenih staršev, star 14 let, ki ima veselje do mizarstva, ter se hoče priučiti tej stroki, se sprejme. Ponudbe na upravo „Domoljuba“ pod „Vajenec“ 23.

Ponudite use neporabno zlato in srebro star denar, tolarje, srebrnike, z atolke itd. ker vam use to leži doma v srambi brezobrestno, furdki

I. Augustin,
Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

Dobra samostojna kuharica

(poleg ene služkinje) k dvema osebama se tako sprejme pri Vršič, Ljubljana, Gledališka ul. 4/2. n. Zglasiti se je od 12—15 ure.

STROJE:

Gepeljne, slamoreznice, trijerje, fino strojarstvo, cement-portland za napravo strešne opeke in beto sol nudi najceneje tvruka ANTON KAMŠAN, Skofja Loka, Gorenjako.

Najstarejša hranilnica na Slovenskem.

Kranjska hranilnica

v Ljubljani — ustanovljena l. 1820

obrestuje hranilne vloge a

3%.

Kranjska hranilnica je puplarno varen zavod in jo nadzoruje deželna vlada.

Za plačila zavodu se dajo na razpolago poštne položnice.

Čisti dohodek Kranjske hranilnice je — ne glede na to, kar se odkaže rezervnim zakladom — po pravih določih v pospeševanju občekoristnih naprav in podjetij na Kranjskem. — Skupna svota doslej v te svrhe odmenjenih zneskov znaša K 8,761.118:37.

TRAME, DESKE IN OGLJE

franko gorenjske postaje za takojšnjo dobavo se kupl. — Ponudbe na Tavčar & Svetina, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 6.

Sprejem vrtnarskega vajenca

poštenih staršev

Ivan Šimenc, vrtnar, Ljubljana, Gradišče 12.

Kdor potuje v Ameriko

ali kam drugam, in rabi popotno košaro, jo dobi pri meni, je domač izdelek, najboljša kakovosti in najceneje.

Anton Merhar, plefarski mojster,
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 22.

KORUZO, prima, za mletev; prodam ceno več vagonov.
HLODE: črešnjeve, orehove, lipove in druge kupim.

Josip Plankar, Doljenjska cesta št. 5.

Modna in manufakturna trgovina

„Pri Ivanki“
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29

priporoča svojo veliko zalogo raznega blaga, kakor sukno in žamet za moške, svilo in volneno za ženske obleke, hlače, modro kotenino, cefirje, oxforde, rujava in belo kotenino, kotenino za rjuhe, cvilha za postelje, raznovrstne odeje, različne banhente, volnene in svilene robce, nogavice in sukanec, ter drugo, po najnižji ceni.

V vsako kmetsko hišo „Domoljuba“!

Anton Kunstek Ljubljana, Kopitarjeva ul. 4,
priporoča svojo veliko zalogo
usnja in čevlj. potrebščin

na drobno in debelo.

Iz Havre v Ameriko samo 6 dni.

Edina najkrajša črta preko Havre, Cherbourg in Antwerpen v Newyork. — Vozne listke in zadevna pojasnila izdaja edino

koncesionirana potovalna pisarna
Ivan Kraker v Ljubljani,

Gosposvetska (Marije Terezije)
cesta št. 13 (Kolizej).

miši - podgane stenice - ščurki

In vsa golazen mora poginuti ako porabljaate moja najbolje preizkuš. in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim 12 K, za podgane in miši 12 K, za ščurke, posebne močne vrste 20 K, posebno močna tinktura za stenice 12 K, uničevalec moljev 10 K, prašek proti mrčesom 10 in 20 K, mazilo proti ušem pri ljudeh 5 in 12 K, mazilo za uši pri živini 6 in 12 K, prašek za uši v obleki in perilu 10 in 20 K, tinktura proti mrčesu na sadju in na zelenjadi (unič. rastl.) 10 K, prašek proti mravljam 10 K, mazilo proti garjam 14 K.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport:
M. JUNKER, Petrijska ul. 3, ZAGREB 1.

Primešaj krmi Mastin!

V smislu odloka deželne vlade za Kranjsko v Ljubljani z dne 18. julija 1899, št. 10.596, ki mi ga je mestni magistrat ljubljanski izporočil dne 28. julija 1899, št. 25.255, smejo dietetično sredstvo Mastin, redilni prašek za prašiče in za vsako živino, lekarnarji, trgovci, drogisti in kramarji prosto prodajati. Mastin je kot prosti obrtni predel oglasen. V Ljubljani, dne 3. avgusta 1900, mag. opr. št. 28.561. Ako Mastina v lekarnah in trgovinah ne dobite, ga naročite po pošti. — 6 zavojev Mastina stane K 50 — in se jih pošlje poštne prosto na dom.

Mazilo zopov garje (nattol-mazilo) uniči pri ljudeh garje, lišaj, srbečico, kožne bolezni in izpuščaje; pri živini uniči garje. Lonček tega mazila velja po pošti K 15 —.

Lekarnar Trnkoci v Ljubljani
(Slovenija) zraven rotovža.

Kupim srebrne krone

ter jih plačam po 7 kron. Polše, Ljubljana, Dunajska cesta štev. 47 v baraki.

Ženina ponudba! Mladenič, star 39 let, krepke postave, s prihranjenim premoženjem in pohištvom se želi poročiti z mladenko ali vdovo v starosti do 40 let, katera ima kmetijo ali je izučena šivilja. Ponudbe naj se pošljejo na upravo „Domoljuba“ pod šifro „zadovoljnost.“ 26

Domačo semensko deteljo

kupuje vedno po najvišji cenil Fran Pogačnik, trgovina z žitom, moko, semeni in deželnimi izdelki v Ljubljani, Dunajska cesta 36.

Kante od petroleja

plačuje po K 58 — za dve z zabojem vred poslovno vsake železn. postaje Sever & Komp., Ljubljana.

TRST-AMERIKA

Angleška parobrodna družba

CUNARD LINE.

Zastopstvo za Jugoslavijo: Jugoslavenska banka d. d., ZAGREB.

Odprava potnikov I. II. in III. razr. preko Trsta in Cherbourg-a v New York. Sprejema naročila za prostore na parnikih za Grčijo, Anglijo in Ameriko, ter obratno za Jugoslavijo.

Nataučna pojasnila daje:
CUNARD LINE, ZAGREB,
Vrhovčeva ul. 15

Zaloga pohišiva F. FAJDIGA št.

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta številka 17.

se priporoča vsem cenj. ženinom in nevestam, da ima vedno v zalogi kekor: omare za obleko, omare s predali, postelje, modroce na peresih, zimnate modroce ali afrik. mod. sploh vse po današnjih najnižjih cenah.

Nekaj za Vas!

Racionalno negovanje lepote.

Hočete li obra v roko racionalno negovati, pege, mozolec opraviti, hrupavo kožo mladostno in prozno napraviti, uporabljajte Fellerjevo pravo Elsa-obrazno in kožo-obnavljajočo pomado i veliki porcelanski lonček 15- K. Elsa dodatne univervalne pastilje i škatlička 10-50 K. Pomada za ustnice 2- in 4- K.

Prvovrstno naravno negovanje las.

Rast las napreduje, kožo na glavi krepči, plešo in prarano osivlost preprečuje Fellerjeva prava Tannokina pomada za rast las, i veliki porcelanski lonček 15- K. Močno kantarovo milo na glavo 14- K. Ogrska pomada za brke po 6- in 8- K. Neškodljiva olja za lase, oruhovo olje mala steklenica 6- K, velika 20- K. Schaampion za umivanje las 4- K.

Ideal vseh mil

je Fellerjevo Elsa lilijno mlečno milo 19- K. Težko Elsa milo 17- in 18- K. Najfiniši Glycerin 0- in 20- K. Vazelin po 2- in 12- K. Neškodljivi puder za obraz v vročih po 5- K. Barvilo rdečo za obraz 10 pisem 20- K.

Najmočnejše francosko žganje

najčistija dvojnata roba, manjša steklenica 15- K, velika 35- K. Elsa Kolonska voda v steklenicah 7- in 35- K.

Puder gospe, katere se v to razume

je pravi dr. Klugerjev Hege-puder, bel, roza, velike elegantne škatlice 24- K.

Proti počenju telesa

deluje zanesljivo Fellerjev Elsa sipalni prašek i škatlička 10-50 K.

Kurja očesa

bradavice, trdo kožo, odpravljata brzo in temeljito Fellerjev turistovski obliž „Elsa“ v škatljah po 5- K in 7-50 K in Fellerjeva turistovska tinktura steklenica 10- K.

Kaj je „Elsa Fluid“ to zna vsaki

6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici 42- K.

Fini parfemi!

francoski, originalne steklenice 40- h; na tehtnico od 20- K naprej. Sachet (ovitek dišedečega praška za perilo) 8- K.

Za usta in zohal

Hege zobni prašek s kislim, i škatlička 20- K. Dr. Heiderjev zobni prašek i škatlička 6- K. Elsa voda za usta 20- K, sobne kracišče od 20- K naprej.

Kaj se vsak dan potrebuje?

Angleški obliž 3- K. Ly-sotorm 20- K. Popolni lorigatornaboliž 150- K. Pravi lysol 20- K. Kafr 5- K. Katrna kroglice 5- K. Arnika 6- K in 20- K. Po smrakovom gozdu dišeči parfem za sobe 35- K. Koujak 20- K. Malinov sok 30- K. Kina železno vino 30- K. Ereno za ram 7- in 35- K. Ki-neški čaj na tehtnico od 3- K naprej.

Proti mrčesom

kakor muhe, bolhe, stenice, rusi, zanesljivo in temeljito deluje Elsa mrčesni prašek, velika škatlička 15- K. Tinktura soper stenice 20- K. Naphtalin od 7- K naprej.

Miši in podgane!

Mišji strup 8- K. Strup soper podgane 8- K in 10- K.

Omot in poštnina

se računa posebej, toda najjeonej. Cim več se na enkrat naroči, tem manj draže stroški to robo.

Pri vprašanjih naj se prilože poštna znamka za odgovor.

I. Naročila se adresirajo na:
EVGEN V. FELLER, lekarna,
Stubica donja, Elsatrg 16. Hrvatska.

Tovarna cementnih izdelkov Tršan & Gorjanc, Kranj

izdeluje

... strešno opeko: ...

zarezno in ogljato,

plošče za tlakovanje

dvoršč, delavnic, hodnikov, kuhinj, kopalnih sob, bievov i. t. d. vseh barv in vzorcev (izdelane pod pritiskom 300 atm. torej neobrabiljive)

izdelke iz umetnega kamena in marmorja:

železobetonske stopnice klepane in brušene, postamente, balustrade, ornamente za fasade, vrtno ograje, bangerje, nagrobne spomenike in okvire, korita, žlebove, cevi za kanale (6—100 cm premera) i. t. d.

Prodaja cementa.

Naročila za bodočo gradbeno sezono priporočava že sedaj!

PRVIVRSTNE PFAFF ŠIVALNE STROJE
za šivilje, krojače in čevljarje z večletno garancijo ter posamezne dele, igle, olje itd. za vsakovrstne šivalne stroje priporočila Ign. V. o. k. Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Tovarna JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Solovčurгова ul. 4

PODRUŽNICE: **MARIBOR** Gosposka ul. 58.

NOVO MESTO Glavni trg.

KOČEVJE štev. 39.

Barva vsakovrstno blago.

Kemično čisti obleke.

Svetlolika ovratnike, za-pestnice in sršce.